

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδότησης: 114/2019
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΤΜΗΜΑ ΣΤ'

Συνεδρίαση της 15^{ης} Μαΐου 2019

Σύνθεση

Πρόεδρος: Ιωάννης Διονυσόπουλος, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη: Παρασκευάς Βαρελάς, Ασημίνα Ροδοκάλη, Δήμητρα Κεφάλα, Δημήτριος Αναστασόπουλος, Ευαγγελία Σκαλτσά, Αγγελική Καστανά, Χαράλαμπος Μπρισκόλας και Νικόλαος Καραγιώργης, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητές: Αγγελική Καστανά, Νομική Σύμβουλος του Κράτους και Κωνσταντίνος Ζαμπάρας, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ. (γνώμη χωρίς ψήφο).

Αριθμός Ερωτήματος: Το έγγραφο με αριθμό πρωτ. Δ22/Δ4/15-5-2017 του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Γενική Διεύθυνση Πρόνοιας – Διεύθυνση Προστασίας της Οικογένειας, Τμήμα Α'.

Περίληψη Ερωτήματος: Ερωτάται αν τα Προεδρικά Διατάγματα, τα οποία θα εκδοθούν για δύο φιλανθρωπικά ιδρύματα και αφορούν το πρώτο την διάλυση του ιδρύματος «ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΙΔΙΚΗ ΣΤΕΓΗ ΤΗΣ ΓΩΝΙΑΣ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ» και το δεύτερο την τροποποίηση του οργανισμού του ιδρύματος «ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΟΝ ΙΔΡΥΜΑ ΕΘΝΙΚΟΝ ΟΡΦΑΝΟΤΡΟΦΕΙΟΝ ΠΟΛΕΜΟΥ ΕΝ ΚΑΛΛΙΘΕΑ» ως προς τον σκοπό, τον τίτλο και την σφραγίδα του, πρέπει να υπογράφονται μόνο από τον Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής

Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, ως καθ' ύλην αρμόδιο ή να συνυπογράφονται και από τον Υπουργό Οικονομικών.

Στο πιο πάνω ερώτημα το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (ΣΤ' Τμήμα) γνωμοδότησε ως εξής:

Ιστορικό:

Στο παραπάνω έγγραφο ερώτημα της Υπηρεσίας και στα στοιχεία του φακέλου που το συνοδεύουν, εκτίθεται το ακόλουθο πραγματικό:

1. Με το βασιλικό διάταγμα με αριθ. 62/5-1-1973 (ΦΕΚ Α' 20) συστάθηκε στον Πειραιά φιλανθρωπικό ίδρυμα με την επωνυμία «ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΙΔΙΚΗ ΣΤΕΓΗ ΤΗΣ ΓΩΝΙΑΣ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ», σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 108 – 121 ΑΚ και του άρθρου 6 του ν.δ. 1111/1972 «Περί Φιλανθρωπικών Σωματείων», σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 31 του αυτού νομοθετικού διατάγματος.
2. Περαιτέρω, με το βασιλικό διάταγμα με αριθ. 70/5-1-1973 (ΦΕΚ Α' 23) συστάθηκε στην Καλλιθέα άλλο φιλανθρωπικό ίδρυμα με την επωνυμία «ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΟΝ ΙΔΡΥΜΑ ΕΘΝΙΚΟΝ ΟΡΦΑΝΟΤΡΟΦΕΙΟΝ ΠΟΛΕΜΟΥ ΕΝ ΚΑΛΛΙΘΕΑ», ομοίως σύμφωνα με τις προαναφερθείσες διατάξεις.
3. Στο άρθρο 1 των εγκρινομένων με τα ως άνω βασιλικά διατάγματα οργανισμών των δύο ιδρυμάτων αναφέρεται ρητά ότι τελούν υπό την εποπτεία και τον έλεγχο του Υπουργείου Κοινωνικών Υπηρεσιών, τα δε διατάγματα προσυπογράφονται από τον Υπουργό Κοινωνικών Υπηρεσιών.
4. Την 3-12-2013 το Διοικητικό Συμβούλιο του πρώτου ιδρύματος απεφάσισε την διάλυσή του, σύμφωνα με το άρθρο 12 του οργανισμού του, «επειδή οι πόροι αυτού δεν επαρκούν προς εκπλήρωση του σκοπού του και το συνιστούν σωματείο στερείται περαιτέρω πόρων προς ενίσχυση». Την 29-4-2015 το Διοικητικό Συμβούλιο του δευτέρου ιδρύματος απεφάσισε την τροποποίηση του Οργανισμού του ως προς την επωνυμία (τίτλο) του, τον σκοπό του και την σφραγίδα του. Η τροποποίηση αυτή τέθηκε υπόψη του Δήμου Καλλιθέας, ως έχοντος, κατά το άρθρο 94 του ν. 3852/2010, την εποπτεία επί των φιλανθρωπικών ιδρυμάτων της περιφέρειας του, και εγκρίθηκε με την με αριθ. 269/2015 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Καλλιθέας.
5. Η αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου Εργασίας συνέταξε εν συνεχεία, βάσει των προαναφερθεισών αποφάσεων των Δ.Σ. σχέδια προεδρικών διαταγμάτων, και αυτά διεβιβάσθησαν, δια μέσου της Γενικής Γραμματείας της Κυβέρνησης, προς το Συμβούλιο της Επικρατείας, για την κατά το Σύνταγμα επεξεργασία τους.

6. Το αρμόδιο Ε' Τμήμα του Συμβουλίου της Επικρατείας με τα με αριθ. 71/2016 (για το πρώτο Ίδρυμα) και 144/2016 (για το δεύτερο) πρακτικά επεξεργασίας – γνωμοδοτήσεις απέσχε από την επεξεργασία τους, διότι τα διατάγματα που εκδίδονται σύμφωνα με τις περί ιδρυμάτων διατάξεις των άρθρων 108 έως 121 ΑΚ, καθώς και του παραπέμποντος σε αυτές άρθρου 6 του ν.δ. 1111/1972 δεν έχουν κανονιστικό χαρακτήρα, καθόσον είναι ατομικές διοικητικές πράξεις, που εκδίδονται μέσα στο πλαίσιο της κρατικής εποπτείας επί των ιδρυμάτων και επομένως δεν υπόκεινται σε επεξεργασία.

7. Ακολούθως, τα σχέδια αυτά απεστάλησαν από την Γενική Γραμματεία της Κυβέρνησης στην Προεδρία της Δημοκρατίας προς υπογραφή από τον Πρόεδρο, πλην όμως επεστράφησαν στην αποστολέα με διάφορες παρατηρήσεις προς διόρθωση των σχεδίων, γιατί όπως προτείνονται «δεν δύνανται να περιβληθούν το κύρος της υπογραφής του Προέδρου της Δημοκρατίας». Η κυριότερη παρατήρηση και για τα δύο σχέδια (όπως ειδικότερα αποτυπώνεται για καθένα στο έγγραφο του ερωτήματος) είναι ότι για την έκδοση του Προεδρικού Διατάγματος απαιτείται, πλην της υπογραφής – πρότασης του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και αυτή του Υπουργού των Οικονομικών, ως συναρμοδίου, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4182/2013.

8. Η αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου Εργασίας ζήτησε την γνώμη της Διεύθυνσης Κοινωφελών Περιουσιών της Γενικής Διεύθυνσης Δημόσιας Περιουσίας και Κοινωφελών Περιουσιών που υπάγεται στην Γενική Γραμματεία Δημόσιας Περιουσίας του Υπουργείου Οικονομικών, η οποία απαντώντας συνέστησε την αποστολή σχετικού ερωτήματος στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους προς έκδοση σχετικής γνωμοδότησης, όπως έγινε πράγματι με την υποβολή του παρόντος ερωτήματος.

9. Το παραπάνω ερώτημα εισήχθη προς συζήτηση στο ΣΤ' Τμήμα του Ν.Σ.Κ. από το Γραφείο Νομικού Συμβούλου του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Η συζήτηση, όμως, αναβλήθηκε και με το αριθμό πρωτ. 93325/50823/12-6-2018 έγγραφο του Προέδρου του Ν.Σ.Κ. το ερώτημα διαβιβάστηκε στο Γραφείο Νομικού Συμβούλου του Υπουργείου Οικονομικών, προκειμένου να συγχρεωθεί σε μέλος του προσωπικού του εν λόγω Γραφείου και να εισαχθεί προς συζήτηση στο ΣΤ' Τμήμα του Ν.Σ.Κ.

Νομοθετικό Πλαίσιο

10. Στα άρθρα 35 και 43 **του Συντάγματος**, όπως ισχύει μετά την αναθεώρηση του 2001, ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 35: «1. Καμία πράξη του Προέδρου της Δημοκρατίας δεν ισχύει ούτε εκτελείται χωρίς την προσυπογραφή του αρμόδιου Υπουργού, ο οποίος με μόνη την υπογραφή του γίνεται υπεύθυνος, και χωρίς τη δημοσίευση της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως».

Άρθρο 43: «1. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας εκδίδει τα διατάγματα που είναι αναγκαία για την εκτέλεση των νόμων και δεν μπορεί ποτέ να αναστείλει την εφαρμογή τους ούτε να εξαιρέσει κανέναν από την εκτέλεση τους. 2. Ύστερα από πρόταση του αρμόδιου Υπουργού επιτρέπεται η έκδοση κανονιστικών διαταγμάτων, με ειδική εξουσιοδότηση νόμου και μέσα στα όρια της. Εξουσιοδότηση για έκδοση κανονιστικών πράξεων από άλλα όργανα της διοίκησης επιτρέπεται προκειμένου να ρυθμιστούν ειδικότερα θέματα ή θέματα με τοπικό ενδιαφέρον ή με χαρακτήρα τεχνικό ή λεπτομερειακό».

11. Σύμφωνα με το άρθρο 15 του **π.δ. 18/1989** «Κωδικοποίηση νόμων για το ΣΤΕ» (Α' 8):

Άρθρο 15: «1. Όλα τα κανονιστικά διατάγματα (εκτός από εκείνα που ορίζουν απλώς τον χρόνο έναρξης της ισχύος του νόμου) αποστέλλονται στο Συμβούλιο από την Γραμματεία του Υπουργικού Συμβουλίου, σε σχέδιο για να γίνει η κατά το Σύνταγμα επεξεργασία τους. Τα σχέδια των κανονιστικών αυτών διαταγμάτων πρέπει να υπογράφονται από τον αρμόδιο ή τους συναρμόδιους υπουργούς ή την νόμιμη πλειοψηφία των μελών του Υπουργικού Συμβουλίου, ανάλογα με το αν η έκδοσή τους γίνεται ύστερα από πρόταση ενός ή περισσότερων αρμοδίων υπουργών ή του Υπουργικού Συμβουλίου αντίστοιχα. Ο αποκλειστικά ή κυρίως αρμόδιος υπουργός μπορεί να τάξει προθεσμία, ανάλογη με την σπουδαιότητα και το τυχόν κατεπείγον του διατάγματος, η οποία αρχίζει από την περιέλευση του σχεδίου στο Συμβούλιο...».

12. Στα άρθρα 108, 112, 118 και 119 του **Αστικού Κώδικα** ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 108 (Ίδρυμα): «Αν με ιδρυτική πράξη, μια περιουσία ορίστηκε για να εξυπηρετηθεί ορισμένος σκοπός, το ίδρυμα αποκτά προσωπικότητα με διάταγμα που εγκρίνει τη σύστασή του».

Άρθρο 112 (Έγκριση Ιδρύματος): «Η αρμοδία αρχή προκαλεί αυτεπαγγέλτως την έγκριση του Ιδρύματος».

Άρθρο 118: «Το ίδρυμα διαλύεται με διάταγμα: 1. αν ο σκοπός του, εκπληρώθηκε ή έγινε απραγματοποίητος 2. αν έχει παρεκκλίνει από το σκοπό του, ή αν ο σκοπός ή η λειτουργία του έγινε παράνομος ή ανήθικος ή αντίθετος προς τη δημόσια τάξη».

Άρθρο 119 (Μεταβολή του Οργανισμού): «Ο οργανισμός του ιδρύματος μπορεί να μεταβληθεί, ακόμη και αντίθετα προς τη θέληση του ιδρυτή, αν το ζητήσει η διοίκηση του ιδρύματος και αν η μεταβολή επιβάλλεται για να συντηρηθεί η περιουσία του ή για να εκπληρωθεί ο σκοπός του».

13. Ο προϊσχύσας **α.ν. 2039/1939** (Α' 455) «Περί τροποποιήσεως, συμπληρώσεως και κωδικοποιήσεως των Νόμων περί εκκαθαρίσεως και διοικήσεως των εις το Κράτος και υπέρ κοινωφελών σκοπών καταλειπομένων κληρονομιών, κληροδοσιών και δωρεών», που διατηρήθηκε σε ισχύ και μετά την εισαγωγή του Αστικού Κώδικα με το άρθρο 101 του Εισαγωγικού αυτού νόμου, όπως ίσχυε μέχρι 10-11-2013, οπότε και καταργήθηκε με το ν. 4182/2013, όριζε τα εξής στα άρθρα 95, 96, 97 και 98:

Άρθρο 95 (Έννοια και σύσταση κοινωφελών ιδρυμάτων): «1. Περιουσία διατιθεμένη διά πράξεως εν ζωή ή διά διατάξεως τελευταίας βουλήσεως προς εκπλήρωσιν εις το διηνεκές η εφ' ωρισμένην διάρκεια χρόνου κοινωφελούς σκοπούς εκ των εν άρθρ. 1 του παρόντος, η εκτέλεσις του οποίου ανατίθεται διά συστατικής πράξεως εις φυσικά πρόσωπα (κληρονόμους, κληροδόχους η εκτελεστές) η συνιστώμενα το πρώτον νομικά πρόσωπα η υφιστάμενα τοιαύτα, οριζομένου όμως κατά την τελευταίαν περίπτωση ιδίου τρόπου διοικήσεως, συνιστά ίδρυμα διοικούμενον κατά τα εν τη συστατική πράξει οριζόμενα.2...»

Άρθρο 96: «1. Περιουσία διατιθεμένη κατά τα εν τω ανωτέρω άρθρω προς εκπλήρωσιν ειδικού κοινωφελούς σκοπού, η εκτέλεσις του οποίου ανατίθεται διά της συστατικής πράξεως εις υφιστάμενα ιδρύματα, σωματεία, πόσης φύσεως οργανισμούς τοπικής αυτοδιοικήσεως, νομικά πρόσωπα κλπ., άνευ ειδικώτερου καθορισμού τρόπου διοικήσεως, αποτελεί κεφάλαιον αυτοτελούς διαχειρίσεως, διακεκριμένης της λοιπής περιουσίας αυτών. ... 2. Κληρονομία, κληροδοσία και δωρεαί προς τα εν τη προηγουμένη παραγράφω αναφερόμενα ιδρύματα κλπ. χωρίς να προσδιορίζεται ειδικώτερον η να συνάγεται επαρκώς εκ της συστατικής πράξεως ο

επιδιωκόμενος σκοπός, θεωρούνται ως καταλειφθείσαι προς εξυπηρέτησιν του σκοπού, ον επιδιώκει κατά τον προορισμόν του το ίδρυμα κλπ...».

Άρθρο 97 (Εποπτεία Υπουργείου Οικονομικών): «1.Περιουσίαι περί ων τα άρθρ. 95 και 96 του παρόντος εκκαθαρίζονται κατά τα άρθρα 63 και επόμενα του παρόντος και υπάγονται εις την εποπτείαν του Υπουργείου των Οικονομικών. Εις την περίπτωσιν της παρ. 2 του άρθρ. 96 η εποπτεία του Υπουργείου των Οικονομικών ασκείται μέχρι εκκαθαρίσεως της περιουσίας και παραδόσεως αυτής εις το ίδρυμα....
2.Κοινωφελή ιδρύματα συσταθέντα ή συνιστώμενα διά διατάξεων τελευταίας βουλήσεως ή άλλης εν ζωή ή αιτία θανάτου χαριστικής πράξεως υπό οιονδήποτε τύπον νομικού προσώπου λειτουργούντα, ανεξαρτήτως οιασδήποτε και παρ' οιοιδήποτε μεταγενεστέρας προικοδοτήσεως αυτών υπάγονται εις την κατά τον παρόντα νόμον εποπτείαν του Υπουργείου Οικονομικών. 3. ...».

Άρθρο 98 (Καταστατικά κοινωφελών ιδρυμάτων): «1. Κοινωφελή ιδρύματα, περί ων τα άρθρ.95 παρ.1 και 97 παρ.2 λειτουργούσι επί τη βάσει καταστατικού ή οργανισμού, εφόσον η διαθήκη δεν περιέχει διατάξεις διοικήσεως του ιδρύματος ή αι υπάρχουσαι τοιαύται κρίνονται ατελείς, ότε και συμπληρούνται κατά τά κατωτέρω.
2. Ο οργανισμός ή το καταστατικόν προβλέπει περί της διοικήσεως, διαχειρίσεως, εκπροσωπήσεως του ιδρύματος, εκλογής των διοικητών, προσλήψεως και αντιμισθίας του απαιτήτου προσωπικού, τρόπου εκτελέσεως του σκοπού και περί πάσης άλλης λεπτομερείας, μη προβλεπομένης εν τη συστατική πράξει ή ατελώς ρυθμιζομένης δι' αυτής, συντάσσεται υπό των διοικητών του ιδρύματος και εν αμελεία αυτών υπό του Υπουργείου Οικονομικών και εγκρίνεται διά Β.Δ/τος εκδιδομένου μετά γνωμοδότησιν του Σ.Ε.Κλ., προτάσει του Υπουργού των Οικονομικών, και του ως εκ του σκοπού αρμοδίου Υπουργού, δυναμένων να τροποποιώσι τάς διατάξεις του καταστατικού η οργανισμού ή να προσθέτωσι νέας τοιαύτας, τηρουμένων όμως των όρων της διαθήκης ή άλλης συστατικής πράξεως».

14. Στα άρθρα 1, 2, 50, 51, 53 και 82 παρ. 3 του **ν. 4182/2013** «Κώδικας κοινωφελών περιουσιών, σχολαζουσών κληρονομιών και λοιπές διατάξεις» (Α' 185), ορίζονται τα εξής :

Άρθρο 1 (Ορισμοί): «Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος κώδικα νοούνται ως: 1. «Κοινωφελής περιουσία»: το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων που διατίθενται με κληρονομιά, κληροδοσία ή δωρεά υπέρ του Δημοσίου ή νομικού

προσώπου δημοσίου δικαίου ή για κοινωφελή σκοπό. Ως «κοινωφελής περιουσία» νοείται επίσης και το νομικό πρόσωπο που τα διαχειρίζεται και εκπροσωπεί, εφόσον υπάρχει. Οι όροι «κοινωφελής περιουσία», «περιουσία» και «εθνικό κληροδότημα» ταυτίζονται. 2. «Συστατική πράξη»: η διαθήκη ή η πράξη δωρεάς, με την οποία καταλείπεται νόμιμα περιουσία κατά την έννοια του προηγούμενου εδαφίου. 3. «Κοινωφελής σκοπός»: κάθε εθνικός, θρησκευτικός, φιλανθρωπικός, εκπαιδευτικός, πολιτιστικός και γενικά επωφελής για την κοινωνία, εν όλω ή εν μέρει, σκοπός. 4. «Αρμόδια αρχή»: είναι ο Υπουργός Οικονομικών και ο Γενικός Γραμματέας της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2, οι οποίοι ασκούν τις σχετικές αρμοδιότητες δια των οικείων Διευθύνσεων. 5. ...».

Άρθρο 2 (Υποχρεώσεις Δημοσίου – αρμοδιότητες): «1. Το Δημόσιο έχει την υποχρέωση να διασφαλίζει την πιστή και επακριβή εκτέλεση της βούλησης των διαθετών και δωρητών. 2. Οι διατάξεις του παρόντος κώδικα εφαρμόζονται συμπληρωματικά, εφόσον τα σχετικά θέματα δεν ρυθμίζονται καθόλου ή ρυθμίζονται ελλιπώς στη συστατική πράξη. Οι κανόνες δημόσιας τάξης του κώδικα υπερισχύουν σε κάθε περίπτωση. 3. Αρμοδιότητα του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης υφίσταται, με την επιφύλαξη της παραγράφου 4 και τυχόν ειδικών διατάξεων, στις ακόλουθες περιπτώσεις: α) Όταν ο σκοπός της περιουσίας εκπληρώνεται κατά κύριο λόγο μέσα στα όρια μιας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ανεξαρτήτως του τόπου όπου βρίσκεται η περιουσία. Τυχόν επικουρικοί σκοποί δεν επηρεάζουν την αρμοδιότητα, β) Όταν δεν μπορεί να τύχει εφαρμογής η προηγούμενη περίπτωση και η περιουσία βρίσκεται κατά το μεγαλύτερο μέρος της μέσα στα όριά μιας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, γ) Όταν πρόκειται για σχολάζουσα κληρονομία της οποίας τα ακίνητα περιλαμβάνονται στα όρια μιας και μόνης Αποκεντρωμένης Διοίκησης. 4. Στις υπόλοιπες περιπτώσεις αρμόδιος είναι ο Υπουργός Οικονομικών. Αρμοδιότητα του Υπουργού Οικονομικών υφίσταται επίσης, κατ' εξαίρεση: α) Για την εποπτεία εκκαθάρισης και διαχείρισης περιουσιών που καταλείπονται στο Δημόσιο, β) Για την εποπτεία της Επιτροπής Ολυμπίων και Κληροδοτημάτων και του Βαρβακείου Ιδρύματος, γ) Για την εκκαθάριση και εποπτεία κοινωφελών περιουσιών που έχουν τα κύρια περιουσιακά στοιχεία στην αλλοδαπή ή ο σκοπός τους εκτελείται κατά κύριο λόγο σε αυτή, δ) Για περιουσίες του Κεφαλαίου Ε' του παρόντος κώδικα που υπάγονται στην άμεση διαχείριση του Υπουργείου

Οικονομικών, ε) Για την εποπτεία περιουσιών των οποίων η αξία εκτιμάται, μετά την προηγηθείσα εκκαθάριση, ως ανώτερη του ποσού των δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) ευρώ ή των οποίων οι σκοποί εκτελούνται σε όλη την επικράτεια. Για την υπαγωγή των περιουσιών της περίπτωσης αυτής στην αρμοδιότητα του Υπουργού Οικονομικών, απαιτείται η έκδοση από αυτόν ειδικής προς τούτο υπουργικής απόφασης. 5.... 6...».

Άρθρο 50 (Σύσταση Κοινωφελούς Ιδρύματος): «1. Περιουσία, η οποία διατίθεται σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 1 του παρόντος αποτελεί ίδρυμα που διοικείται σύμφωνα με όσα προβλέπονται στη συστατική πράξη, όταν η εκτέλεση του κοινωφελούς σκοπού ανατίθεται σε φυσικά πρόσωπα ή σε νομικά πρόσωπα που συνιστώνται με αυτήν. Ομοίως αποτελεί αυτοτελές ίδρυμα η διάθεση περιουσίας σε υφιστάμενα νομικά πρόσωπα για κοινωφελείς σκοπούς, όταν ορίζεται ιδιαίτερος τρόπος διοίκησης της. 2. Περιουσία, η οποία καταλείπεται σε υφιστάμενα ιδρύματα, σωματεία, οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης και λοιπά νομικά πρόσωπα, με επιδιωκόμενο σκοπό που προσδιορίζεται επαρκώς και είναι διαφορετικός από αυτόν που επιδιώκει το υφιστάμενο νομικό πρόσωπο, χωρίς να καθορίζεται ιδιαίτερος τρόπος διοίκησης, αποτελεί ομάδα περιουσίας διακεκριμένη από την περιουσία του νομικού προσώπου ως κεφάλαιο αυτοτελούς διαχείρισης. 3. Αν δεν προσδιορίζεται ειδικότερα ή δεν συνάγεται επαρκώς από τη συστατική πράξη ο επιδιωκόμενος σκοπός, θεωρείται ότι η περιουσία έχει καταλειφθεί για την εξυπηρέτηση του σκοπού, που επιδιώκει κατά τον προορισμό του το νομικό πρόσωπο και εντάσσεται στην υπόλοιπη περιουσία του. Αν ο σκοπός είναι όμοιος, ο δε οριζόμενος ιδιαίτερος τρόπος διοίκησης διαφέρει μόνο σε επουσιώδη σημεία από τον τρόπο διοίκησης του υφιστάμενου νομικού προσώπου που προσδιορίζεται από το καταστατικό ή τον οργανισμό του, τότε εφαρμόζεται το προηγούμενο εδάφιο, ο δε κατά τα ανωτέρω ιδιαίτερος τρόπος διοίκησης τηρείται κατά το δυνατόν. ...4...».

Άρθρο 51 (Έγκριση σύστασης κοινωφελούς ιδρύματος-Διάλυση): «1. Για τη σύσταση κοινωφελούς ιδρύματος ως ιδιαίτερου νομικού προσώπου εκδίδεται προεδρικό διάταγμα, με πρόταση του Υπουργού Οικονομικών και του αρμόδιου ως εκ του σκοπού Υπουργού. Με το διάταγμα εγκρίνεται ο οργανισμός του ιδρύματος, ο οποίος συντάσσεται από τον εκτελεστή ή τους διοικητές του ιδρύματος σύμφωνα με

όσα ορίζονται στη συστατική πράξη ή από την αρμόδια αρχή σε περίπτωση που αυτοί αμελούν. Οι προτείνοντες Υπουργοί μπορούν να τροποποιούν το σχέδιο που υποβλήθηκε από τον εκτελεστή ή τους διοικητές, με την τήρηση, πάντα, των όρων της συστατικής πράξης. 2. Το ίδρυμα διαλύεται με τη διαδικασία της προηγούμενης παραγράφου, για τους λόγους που ορίζονται στον οργανισμό του ή σε κάθε περίπτωση που προβλέπει ο νόμος. Το προεδρικό διάταγμα διάλυσης εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Οικονομικών και του Υπουργού που έχει τυχόν υπογράψει την πράξη σύστασης του κοινωφελούς ιδρύματος και μπορεί να προβλέπει το όργανο και τη διαδικασία εκκαθάρισης του ιδρύματος, εφαρμοζομένων συμπληρωματικά των άρθρων 72 έως 77 του Αστικού Κώδικα».

Άρθρο 53 (Εποπτεία): «1. Περιουσίες του άρθρου 50 εκκαθαρίζονται κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 41 και 42 του παρόντος και υπάγονται στην εποπτεία της αρμόδιας αρχής. Με τον οργανισμό μπορεί να καθορίζεται το εύρος της εποπτείας της αρμόδιας αρχής, λαμβάνεται δε υπόψη η προέλευση της περιουσίας. 2...»

Άρθρο 82 (Μεταβατικές και καταργούμενες διατάξεις): «1 ... 3. Αν δεν ορίζεται αλλιώς, οι διατάξεις του παρόντος Κώδικα εφαρμόζονται και σε περιουσίες για τις οποίες αρμόδια αρχή είναι άλλη, πλην του Υπουργού Οικονομικών και του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Ειδικές διατάξεις που αφορούν την ίδρυση και εποπτεία συγκεκριμένων περιουσιών εξακολουθούν να ισχύουν, μπορεί όμως να τροποποιούνται με προεδρικό διάταγμα, σύμφωνα με το άρθρο 51, για την εναρμόνισή τους με τις διατάξεις του Κώδικα.»

15. Στο ν.δ. 1111/1972 «περί Φιλανθρωπικών Σωματείων» (Α' 23) και ειδικότερα στα άρθρα 1, 2, 6, 7 και 28 αυτού ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 1 (Έννοια): «1. Φιλανθρωπικά Σωματεία είναι τα έχοντα σκοπόν την παροχήν υλικής και ηθικής προστασίας ή αρωγής, εις άτομα ή ομάδας ατόμων ευρισκόμενα μονίμως ή προσκαιρώς εις κατάστασιν αποδεδειγμένης ανάγκης. 2. ...».

Άρθρο 2 (Διάκρισις Φιλανθρωπικών Σωματείων): «1. Τα φιλανθρωπικά Σωματεία διακρίνονται εις ειδικώς ανεγνωρισμένα και μη ειδικώς ανεγνωρισμένα. 2. Επί των ειδικώς ανεγνωρισμένων Σωματείων εφαρμόζονται, πλην των γενικών διατάξεων του παρόντος και αι τοιαύται των άρθρων 18 έως και 27 του παρόντος».

Άρθρο 6 (Υποχρεώσεις συστάσεως ιδρύματος): «Φιλανθρωπικά Σωματεία σκοπούντα την παροχήν οργανωμένης περιθάλψεως, υποχρεούνται όπως, εντός εξ

μηνών από της δημοσιεύσεως του παρόντος, προβούν εις διάθεσιν περιουσίας και σύστασιν ιδρύματος κατά τας διατάξεις των άρθρων 108-121 του Αστικού Κώδικος. 2. Εφ' εξής συνιστώμενα Φιλανθρωπικά Σωματεία, σκοπούντα κατά το καταστατικόν των, την παροχήν οργανωμένης περιθάλψεως, δεν δύνανται να επιδιώκουν τον σκοπόν τούτον, εκτός εάν προβούν εις διάθεσιν περιουσίας και σύστασιν ιδρύματος κατά τας υπό της προηγούμενης παραγράφου διατάξεις. 3. Το υπό των διατάξεων των άρθρων 108 - 121 του Αστικού Κώδικος προβλεπόμενον Β.Δ. εκδίδεται τη προτάσει του Υπουργού Κοινωνικών Υπηρεσιών και υπό την προϋπόθεσιν της προηγούμενης διαπιστώσεως, ότι οι διατιθέμενοι πόροι επαρκούν προς εκπλήρωσιν του σκοπού του Ιδρύματος».

Άρθρο 7 (Εποπτεύουσα Αρχή): «1. Ανωτέρα εποπτική αρχή επί των Φιλανθρωπικών Σωματείων είναι ο Υπουργός Κοινωνικών Υπηρεσιών. Ο Υπουργός Κοινωνικών Υπηρεσιών δύναται να παρέχη γενικός κατευθυντηρίους οδηγίας περί προσαρμογής της δράσεως των Φιλανθρωπικών Σωματείων προς το ευρύτερον κρατικόν πρόγραμμα κοινωνικής προστασίας και συντονισμού της λειτουργίας αυτών επί σκοπώ αποφυγής ενισχύσεως των αυτών προσώπων υπό πολλαπλών φορέων δια την αυτήν αιτίαν. 2. Η κατά το άρθρον 26 του Ν.Δ. 795/71 εποπτεία επί των Φιλανθρωπικών Σωματείων, ασκείται διά των οικείων Νομαρχιών, υπό δε του Υφυπουργού Περιφερειακού Διοικητού εάν η λειτουργία του Σωματείου εκτείνεται εις πλείονας του ενός νομού ή καθ' άπασαν την Επικράτειαν».

16. Τέλος, στα άρθρα 8, 14 και 16 και των δύο ιδρυτικών των ιδρυμάτων **Βασιλικών Διαταγμάτων 62/1973 και 70/1973**, ορίζονται τα εξής :

Άρθρο 8 : «1. Τα έσοδα και έξοδα του Ιδρύματος προσδιορίζονται δια του προϋπολογισμού εσόδων και εξόδων κατά οικονομικών έτος όπερ χρονικώς ταυτίζεται προς το οικονομικόν έτος του Δημοσίου. 2.Ο προϋπολογισμός ούτος συντάσσεται υπό του Διοικητικού Συμβουλίου και υποβάλλεται εις την οικείαν Νομαρχίαν, μετά πλήρους αιτιολογικής εκθέσεως προς έγκρισιν, τρεις μήνας προ της ενάρξεως του οικονομικού έτους».

Άρθρο 14: «1.Το 'Ιδρυμα υπόκειται εις την εν γένει εποπτείαν και έλεγχον του Υπουργείου Κοινωνικών Υπηρεσιών, ασκουμένων κατά τας κειμένας διατάξεις. 2. Η Διοίκησης του Ιδρύματος υποχρεούται όπως κατ' έτος υποβάλει εις την οικείαν Νομαρχίαν τα εξής στοιχεία: α) κατάστασιν της ακινήτου και κινητής περιουσίας του

ιδρύματος και των εκ ταύτης ετησίων προσόδων β) πίνακα των περιθαλπομένων εν του Ιδρύματι προσώπων κατά το προηγούμενον έτος γ) παν στοιχείον αιτούμενον εκάστοτε και σχέσιν έχον με την λειτουργίαν του ιδρύματος και το υπ' αυτού επιτελούμενον έργον».

Άρθρο 16 : «Εις το Ίδρυμα δύναται να διορίζηται δι' αποφάσεως του Υπουργού Κοινωνικών Υπηρεσιών Κυβερνητικός Επίτροπος μόνιμος υπάλληλος αρμοδιότητος Υπουργείου Κοινωνικών Υπηρεσιών. Ούτος παρίσταται εις τας συνεδριάσεις της Διοικήσεως αυτού και παρακολουθεί την νομιμότητα των λαμβανομένων αποφάσεων. Εν περιπτώσει διατυπώσεως υπό του Κυβερνητικού Επιτρόπου αντιθέτου γνώμης ως προς την νομιμότητα της λαμβανομένης αποφάσεως εκ μέρους της Διοικήσεως του Ιδρύματος την διαφωνίαν επιλύει η οικεία εποπτεύουσα αρχή εντός 15θήμερου από της υποβολής αυτή της σχετικής πράξεως, άλλως η απόφασις εκτελείται υπ' ευθύνη της Διοικήσεως του Ιδρύματος»

Ερμηνεία και εφαρμογή των διατάξεων

Από τις προπαρατιθέμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και όλου του νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται, του σκοπού που εξυπηρετούν και την υπαγωγή σ' αυτές των πραγματικών περιστατικών που τέθηκαν υπόψη του Τμήματος από την ερωτώσα υπηρεσία, συνάγονται τα ακόλουθα:

17. Σύμφωνα με το άρθρο 15 παρ. 1 του π.δ. 18/1989, όλα τα κανονιστικά διατάγματα αποστέλλονται στο Συμβούλιο της Επικρατείας από την Γραμματεία του Υπουργικού Συμβουλίου σε σχέδιο για να γίνει η κατά το Σύνταγμα επεξεργασία τους. Δεν υπόκεινται σε επεξεργασία: α) τα διατάγματα που απλώς ορίζουν την έναρξη ισχύος του νόμου (άρθρο 15 παρ. 1 εδ. α') β) τα κωδικοποιητικά διατάγματα, διότι δεν θεσπίζουν νέους κανόνες δικαίου, αλλά διατυπώνουν συστηματικά σε ενιαίο κείμενο τις ισχύουσες διατάξεις και γ) διατάγματα που συνιστούν ατομικές πράξεις (Β. Βασιλειάδη, «Η επεξεργασία κανονιστικών διαταγμάτων από το ΣτΕ, Εφαρμογές Διοικητικού Ουσιαστικού και Δικονομικού Δικαίου, Συμβούλιο της Επικρατείας» Επιμ. Χ. Χρυσανθάκης έκδοση 2012, σελ. 1078).

18. Τα σχέδια των ως άνω κανονιστικών διαταγμάτων πρέπει να υπογράφονται από τον αρμόδιο ή τους συναρμόδιους υπουργούς ή την νόμιμη πλειοψηφία των μελών του Υπουργικού Συμβουλίου, αναλόγως αν η έκδοσή τους γίνεται από πρόταση ενός ή περισσότερων υπουργών ή του Υπουργικού Συμβουλίου, αντίστοιχα.

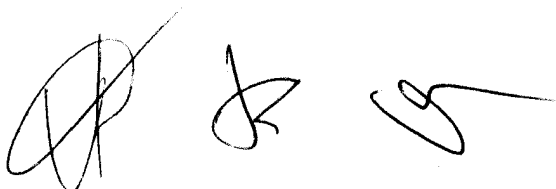
19. Με τον τίτλο «ΚΟΙΝΩΦΕΛΗ ΙΔΡΥΜΑΤΑ» τα Ζ' Κεφάλαια, τόσο του α.ν. 2039/1939 (άρθρα 95 – 106), όσο και του εκδοθέντος προς εκσυγχρονισμό του νομοθετικού πλαισίου των κοινωφελών περιουσιών ν. 4182/2013 (άρθρα 50 – 60) πραγματεύονται τα σχετικά με την αφιέρωση περιουσίας υπέρ κοινωφελούς σκοπού και την σύσταση αυτοτελούς ή την ενίσχυση ήδη υφισταμένου κοινωφελούς ιδρύματος. Ωστόσο, πέραν της θεσμοθέτησης νέων διατάξεων προς θεραπεία των ελλείψεων του προϊσχύσαντος αναγκαστικού νόμου, ο νέος νόμος διατηρεί και βασικές ρυθμίσεις αυτού. Ειδικότερα:

20. Όσον αφορά την εποπτεία επί των διεπομένων από τις διατάξεις των νομοθετημάτων αυτών κοινωφελών ιδρυμάτων, τόσο η διάταξη του άρθρου 53 παρ. 1 του ν. 4182/2013 αναφέρει εποπτεία της αρμόδιας αρχής, που είναι κατά το άρθρο 2 του ιδίου νόμου ο Υπουργός Οικονομικών, όπως επίσης και η διάταξη του άρθρου 97 παρ. 1 του α.ν. 2039/1939 αναφέρει εποπτεία του αυτού Υπουργού.

21. Περαιτέρω, για την έγκριση της σύστασης κοινωφελούς ιδρύματος, ως ιδιαιτέρου νομικού προσώπου, τόσο η διάταξη του άρθρου 51 παρ. 1 του ισχύοντος ν. 4182/2013, όσο και αυτή του άρθρου 98 παρ. 2 του προϊσχύσαντος α.ν. 2039/1939 απαιτούν την έκδοση διατάγματος (σήμερα προεδρικού, πριν βασιλικού) ως τύπο της κρατικής εγκριτικής πράξης (108 Α.Κ.) με πρόταση του Υπουργού Οικονομικών και του αρμοδίου ως εκ του σκοπού Υπουργού.

22. Κατά τη ρητή διάταξη του άρθρου 2 του ισχύοντος Κώδικα Κοινωφελών Περιουσιών (βλ. και άρθρα 1 και 2 παρ. 1-3 του προϊσχύσαντος α.ν. 2039/1939), οι διατάξεις του νόμου αυτού ισχύουν επικουρικές, εφόσον τα από αυτές προβλεπόμενα θέματα δεν ρυθμίζονται από τη συστατική πράξη του ιδρύματος, εκτός από τις δημόσιες τάξης διατάξεις, οι οποίες, σε κάθε περίπτωση, υπερισχύουν των τυχόν αντίθετων διατάξεων της συστατικής πράξης (ΑΠ 1542/1998, ΝΣΚ 343/2003).

23. Στο άρθρο 7 του ν.δ. 1111/1972 «Περί Φιλανθρωπικών σωματείων», ορίστηκε, ειδικά για τα φιλανθρωπικά σωματεία, ως ανώτερη εποπτική αρχή ο Υπουργός Κοινωνικών Υπηρεσιών και του δόθηκε ρητά η αρμοδιότητα να παρέχει κατευθυντήριες οδηγίες με σκοπό την προσαρμογή της δράσης των φιλανθρωπικών σωματείων προς το ευρύτερο κρατικό πρόγραμμα κοινωνικής προστασίας και τον συντονισμό της λειτουργίας τους, ώστε να αποφεύγεται η ενίσχυση των ίδιων προσώπων από περισσότερα σωματεία για την ίδια αιτία. Αυτή είναι σήμερα η μόνη

αρμοδιότητα που διατηρεί ο Υπουργός αυτός, μετά την μεταβίβαση όλων των άλλων σχετικών αρμοδιοτήτων στους Δήμους με τον ν. 3852/2010 (ΝΣΚ 273/2016)

24. Αλλά και τα συσταθέντα από φιλανθρωπικά σωματεία ιδρύματα, σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 6 του ν.δ. 1111/1972, έλαβαν νομική προσωπικότητα με βασιλικά διατάγματα, που εκδόθηκαν μετά από πρόταση του ως άνω Υπουργού, όπως έγινε και με τα δύο φιλανθρωπικά ιδρύματα του ερωτήματος.

25. Όμως, τα φιλανθρωπικά ιδρύματα του άρθρου 6 του ν.δ. 1111/1972 δεν αποτελούν κοινωφελή ιδρύματα του Κώδικα Κοινωφελών Περιουσιών (α.ν. 2039/1939 και ήδη ν. 4182/2013), διότι δεν αποτελούν περιουσίες που διατέθηκαν με διάταξη τελευταίας βούλησης ή με χαριστική πράξη εν ζωή ή αιτία θανάτου για κοινωφελή σκοπό, αλλά πρόκειται για περιουσίες που διατέθηκαν από τα φιλανθρωπικά σωματεία με στόχο την επίτευξη του καταστατικού τους σκοπού και τα οποία, κατά τη διάρκεια της λειτουργίας τους, ενισχύονται από τα σωματεία αυτά στην επιδίωξη του σκοπού αυτού. Κατόπιν τούτου τα φιλανθρωπικά αυτά ιδρύματα εποπτεύονται από τα ίδια όργανα (σήμερα οι Δήμοι) που εποπτεύουν τα φιλανθρωπικά σωματεία που τα συνέστησαν.

26. Διευκρινίζεται, ότι η εποπτεία αυτή αφορά στον έλεγχο των πράξεων διοίκησης και διαχείρισης της περιουσίας των ιδρυμάτων αυτών, και όχι στον έλεγχο των προϋποθέσεων ίδρυσης και λειτουργίας τους ως φορέων κοινωνικής πρόνοιας και στην επίβλεψη των παρεχόμενων από αυτά οργανωμένων υπηρεσιών περίθαλψης, ως προς την ποιότητα και την επάρκειά τους, η οποία διενεργείται κατά τις κείμενες διατάξεις για κάθε φορέα που παρέχει παρόμοιες υπηρεσίες. Η εποπτεία επί των φιλανθρωπικών σωματείων περιήλθε, όπως προαναφέρθηκε, στον αρμόδιο κατά τόπο Δήμο με το άρθρο 94 παρ. 3Β περ. 11 του ν.3852/2010, ως τοπική υπόθεση κρατικού χαρακτήρα, σε αρμονία και με το άρθρο 102 του ισχύοντος Συντάγματος, σύμφωνα με το οποίο με νόμο μπορεί να ανατίθεται στους ΟΤΑ η άσκηση αρμοδιοτήτων που αποτελούν αποστολή του Κράτους.

27. Και είναι αληθές ότι, από τη μεταβατική διάταξη του άρθρου 82 παρ.3 του ν.4182/2013, προκύπτει ζήτημα εμπλοκής του Υπουργού Οικονομικών και του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης και επί περιουσιών (κοινωφελών) για τις οποίες αρμόδια αρχή είναι άλλη εκτός των παραπάνω. Όμως, από την διατύπωση της διάταξης αυτής προκύπτει ότι ο Κώδικας Κοινωφελών Περιουσιών εφαρμόζεται και στις περιουσίες φιλανθρωπικών σωματείων και ιδρυμάτων μόνο όταν στον οργανισμό τους δεν περιλαμβάνονται ρυθμίσεις σχετικά με το περιεχόμενο και το

εύρος της εποπτείας(Ν.Σ.Κ.219/2017). Στην προκειμένη περίπτωση και στα δύο βασιλικά διατάγματα, με τα οποία εγκρίθηκε η σύσταση των φιλανθρωπικών ιδρυμάτων του ερωτήματος και κυρώθηκε ο οργανισμός τους, διαλαμβάνονται ρυθμίσεις (άρθρα 8,14 και 16) που αφορούν στο περιεχόμενο της εποπτείας και η οποία συνίσταται στον έλεγχο της διαχείρισης της περιουσίας των ιδρυμάτων και στον έλεγχο των πράξεων της διοίκησης. Μάλιστα, στην εποπτεία αυτή περιλαμβάνεται, κατά ρητή πρόβλεψη του άρθρου 8, η έγκριση του προϋπολογισμού τους.

28. Αλλωστε και τα δύο φιλανθρωπικά ιδρύματα του ερωτήματος συστάθηκαν με βασιλικά διατάγματα, που έχουν εκδοθεί κατ' εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 108-121 του Α.Κ. και του ν.δ. 1111/1972. «Περί Φιλανθρωπικών Σωματείων». Για τον λόγο αυτό ο Υπουργός των Οικονομικών δεν συνυπέγραψε τα διατάγματα αυτά, ούτε άσκησε ποτέ εποπτεία επί των ιδρυμάτων αυτών.

29. Τέλος, σύμφωνα με το υπ' αριθ. Δ.Κ.Π. Β 0018501 ΕΞ 2015/3-12-2015 έγγραφο της Διεύθυνσης Κοινωφελών Περιουσιών, που υπάγεται στην Γενική Γραμματεία Δημόσιας Περιουσίας του Υπουργείου Οικονομικών, «Τα Φιλανθρωπικά Σωματεία που διέπονται από τις διατάξεις του ν.δ. 1111/1972 ουδέποτε εποπτεύονταν από τον Υπουργό Οικονομικών».

30. Επομένως, βάσει των προαναφερθέντων, στην προκειμένη περίπτωση δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του Κώδικα Κοινωφελών Περιουσιών και αρκεί μόνον η υπογραφή του Υπουργού Εργασίας και όχι και του Υπουργού Οικονομικών, για την έκδοση των σχετικών προεδρικών διαταγμάτων (βλ. και Απ. Γεωργιάδη – Μιχ. Σταθόπουλου «Αστικός Κώδιξ – κατ' άρθρον ερμηνεία – Γενικά Αρχαί» έκδοση 1978, σελ. 172).

Απάντηση

31. Σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, στο ερώτημα που υποβλήθηκε το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Στ' Τμήμα) γνωμοδοτεί, ομόφωνα, ότι τα προεδρικά διατάγματα τα οποία θα εκδοθούν για δύο φιλανθρωπικά ιδρύματα και αφορούν το πρώτο την διάλυση του ιδρύματος «ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΙΔΙΚΗ ΣΤΕΓΗ ΤΗΣ ΓΩΝΙΑΣ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ» και το δεύτερο την τροποποίηση του οργανισμού του ιδρύματος «ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΟΝ ΙΔΡΥΜΑ ΕΘΝΙΚΟΝ ΟΡΦΑΝΟΤΡΟΦΕΙΟΝ ΠΟΛΕΜΟΥ ΕΝ ΚΑΛΛΙΘΕΑ» ως προς τον σκοπό, τον τίτλο και την σφραγίδα του, πρέπει να

υπογράφονται μόνο από τον Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, ως καθ' ύλην αρμόδιο.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 96 - 06 - 2019

Ο Πρόεδρος του Στ' Τμήματος

Οι Εισηγητές

Ιωάννης Διονυσόπουλος
Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Αγγελική Καστανά
Νομική Σύμβουλος του
Κράτους

Κωνσταντίνος Ζαμπάρας
Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

1. The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions and activities. It emphasizes the need for transparency and accountability in financial reporting.

2. The second part of the document outlines the various methods and techniques used to collect and analyze data. It includes a detailed description of the experimental procedures and the statistical analysis performed.

3. The third part of the document presents the results of the study, showing the trends and patterns observed in the data. It includes several tables and figures to illustrate the findings.

4. The fourth part of the document discusses the implications of the results and the potential applications of the findings. It highlights the need for further research and the importance of sharing the results with the relevant stakeholders.

5. The fifth part of the document provides a conclusion and summarizes the key points of the study. It also includes a list of references and a bibliography.

1